

การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ
“เทศบาลนครแม่สอด”
CITIZEN (BIMSTEC AND ACMECS)
Collaborate (ค็อลแลบ-โบท)

Special Municipality Nakhonmaesot

บรรยายโดย

ดร.เทอดเกียรติ ชินสรนันท์ นายกเทศมนตรีนครแม่สอด

หัวข้อบรรยาย

๑. พลเมือง
๒. การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
๓. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
๔. การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ “เทศบาลนครแม่สอด”
๕. ความมั่นคงชายแดน(Border Security)

ประวัติผู้บรรยาย

ดร.เทอดเกียรติ ชินสรนันท์
นายกเทศมนตรีนครแม่สอด

ชื่อ - สกุล : นายเทอดเกียรติ ชินสรนันท์
วัน เดือน ปีเกิด : วันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๐๐
ภูมิลำเนาเดิม : อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช
ภูมิลำเนาปัจจุบัน : ๒/๘ ถนนบัวคูณ ตำบลแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ๖๓๑๑๐
การศึกษาระดับปริญญาตรี : ศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
การศึกษาระดับปริญญาโท : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขายุทธศาสตร์การพัฒนาศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
การศึกษาระดับปริญญาเอก : รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สถาบันเทคโนโลยีแห่งอยุธยา

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับ

พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ชั้นที่ ๔ จัตุรถาภรณ์มงกุฎไทย (จ.ม.)
พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ชั้นที่ ๔ จัตุรถาภรณ์ช้างเผือก (จ.ช.)
พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ชั้นที่ ๓ ตริตาภรณ์มงกุฎไทย (ต.ม.)
พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ชั้นที่ ๓ ตริตาภรณ์ช้างเผือก (ต.ช.)
พ.ศ. ๒๕๕๕ ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ชั้นที่ ๒ ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย (ท.ม.)
พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ชั้นที่ ๒ ทวีติยาภรณ์ช้างเผือก (ท.ช.)
พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ชั้นสายสะพาย ชั้นประถมาภรณ์มงกุฎไทย (ป.ม.)

หลักสูตรที่ผ่านการอบรม

๑. พ.ศ. ๒๕๓๙ หลักสูตรนักปกครองท้องถิ่นระดับสูง (นายกเทศมนตรี) รุ่นที่ ๙ (นปส.)
วิทยาลัยนักปกครอง
๒. พ.ศ. ๒๕๕๘ หลักสูตร “วิธีป้องกันถูกหักท้วงเรียกเงินคืน ของผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินการคลัง การงบประมาณ และการพัสดุ เทคนิคในการจัดทำหนังสือบันทึกข้อความต่างๆ แนวทางการแก้ต่างๆ แนวทางการแก้ต่างกรณี สตง.เรียกให้ชดใช้เงินคืน และ หลักเกณฑ์การกำหนดสัดส่วนความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ / หัวหน้างาน / ผู้ผ่านงาน / ผู้บริหารท้องถิ่น ในกรณีต่างๆ” รุ่นที่ ๔
๓. พ.ศ. ๒๕๖๐ หลักสูตร “นักบริหารยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระดับสูง”(นยปส.) รุ่นที่ ๘ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)
๔. พ.ศ. ๒๕๖๑ หลักสูตรประกาศนียบัตรกฎหมายท้องถิ่น (ปกม.) รุ่นที่ ๗ สถาบันพระปกเกล้า

หลักสูตรที่กำลังศึกษาอบรม

พ.ศ. ๒๕๖๓ หลักสูตรการพัฒนาการเมืองและการเลือกตั้งระดับสูง รุ่นที่ ๑๑ (พตส.๑๑)
สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้ง

ประวัติการทำงาน

- พ.ศ. ๒๕๓๓ - อดีตดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลแม่สอด
- พ.ศ. ๒๕๓๓-๒๕๓๕ - อดีตดำรงตำแหน่งรองประธานสภาเทศบาลตำบลแม่สอด
- พ.ศ. ๒๕๓๕-๒๕๓๗ - อดีตดำรงตำแหน่งเทศมนตรีตำบลแม่สอด ฝ่ายการศึกษา
- พ.ศ. ๒๕๓๗-๒๕๔๔ - อดีตดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลแม่สอด
- พ.ศ. ๒๕๔๔-๒๕๔๘ - อดีตดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีเมืองแม่สอด
- พ.ศ. ๒๕๔๕ - อดีตคณะกรรมการสมาคมสันนิบาตเทศบาลภาคเหนือ
- พ.ศ. ๒๕๔๕ - อดีตประธานสันนิบาตเทศบาลจังหวัดตาก
- พ.ศ. ๒๕๔๗-๒๕๔๙ - อดีตที่ปรึกษาสภาอุตสาหกรรมจังหวัดตาก
- พ.ศ. ๒๕๔๙-๒๕๕๒ - อดีตดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีเมืองแม่สอด
- อดีตกรรมการบริหารสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย
- อดีตประธานสันนิบาตเทศบาลจังหวัดตาก
- อดีตคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- อดีตที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ ประจำคณะกรรมการการปกครองส่วนท้องถิ่น สภาผู้แทนราษฎร
- อดีตที่ปรึกษาหอการค้า จังหวัดตาก
- พ.ศ. ๒๕๕๓-วันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๗
- อดีตดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีนครแม่สอด
- อดีตที่ปรึกษาคณะกรรมการบริหารสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย
- อดีตกรรมการที่ปรึกษามูลนิธิราชประชานุเคราะห์ประจำจังหวัดตาก
- อดีตคณะกรรมการการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ (กต.ตร.) สถานีตำรวจภูธรแม่สอด
- อดีตคณะกรรมการเร่งรัดติดตามการแก้ไขปัญหาขยะเร่งด่วนการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษอำเภอแม่สอด
- อดีตคณะกรรมการขับเคลื่อนการประชาสัมพันธ์ “เขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด”
- อดีตที่ปรึกษาและคณะกรรมการบริหารสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย (ด้านการท่องเที่ยวกีฬาและประชาสัมพันธ์)
- อดีตประธานคณะกรรมการสันนิบาตเทศบาลจังหวัดตาก
- อดีตที่ปรึกษาสภาอุตสาหกรรม จังหวัดตาก

- อดีตที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ แม่สอดมูลนิธิสามัคคีการกุศล
- อดีตประธานคณะกรรมการติดตามการบริหารงานตำรวจสถานีตำรวจภูธรแม่สอด (พ.ต.อ.เอกราชภู่ อินตะสีบ ผู้กำกับสถานีตำรวจภูธรแม่สอด)
- คณะอนุกรรมการเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- อดีตคณะกรรมการวิทยาลัยการอาชีพแม่สอด
- อดีตกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- อดีตที่ปรึกษาคณะกรรมการบริหารสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย (ภาคเหนือ)
- อดีตคณะกรรมการที่ปรึกษาสมาคมกีฬาจังหวัดตาก
- อดีตที่ปรึกษาผู้ว่าราชการจังหวัดตาก(ด้านการปกครองท้องถิ่น)
- อดีตที่ปรึกษาคณะกรรมการบริหารสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย (ด้านกฎหมายและระเบียบ)
- อดีตประธานกรรมการบรรเทาทุกข์ผู้ประสบอุทกภัย ในคณะกรรมการการปกครองส่วนท้องถิ่น
- คณะกรรมการพิจารณาหาข้อยุติปัญหาแนวเขตการปกครองของจังหวัด
- นายกเทศมนตรีนครแม่สอด
- อดีตอนุกรรมการการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ในคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
- คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตาก
- คณะทำงานขับเคลื่อนงานเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตาก
- หัวหน้าคณะทำงานขับเคลื่อนงานเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตาก ระดับตำบล ๑๔ ตำบล
- อนุกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ๑
- คณะกรรมการร่วมเพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตจังหวัดตาก
- คณะกรรมการชายแดนส่วนท้องถิ่น ไทย-พม่า (ฝ่ายไทย)
- คณะทำงานเสริมสร้างความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้อง (Sister City) ระหว่างแม่สอดและเมียวดี เพื่อรองรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ตาก ฝ่ายจังหวัดตาก
- ที่ปรึกษาคณะกรรมการศูนย์ยุติธรรมชุมชนเทศบาลนครแม่สอด
- คณะทำงานเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตาก ด้านโครงสร้างพื้นฐานและด้านสุขภาพ

ปัจจุบัน

- คณะกรรมการอำนวยการโครงการ “สานพลังท้องถิ่นไทยถวายพ่อของแผ่นดิน เดิน-วิ่ง มินิฮาล์ฟมาราธอนเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสสมหามงคลพระราชพิธีบรมราชาภิเษก”
- ที่ปรึกษาสมาคมกีฬาว่ายน้ำสมัครเล่นแห่งประเทศไทย
- คณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนท้องถิ่นตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ประธานที่ปรึกษาสโมสรนครแม่สอดอยู่ในอดีต
- ที่ปรึกษาแม่สอดมูลนิธิสามัคคีการกุศล
- ที่ปรึกษาหอการค้า จังหวัดตาก
- ที่ปรึกษาสภาอุตสาหกรรม จังหวัดตาก
- ที่ปรึกษาสมาคมขนส่งจังหวัดตาก
- ที่ปรึกษาเครือข่ายธุรกิจ เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตาก (BIZ Club SEZ TAK)
- ที่ปรึกษาสโมสรโรตารีแม่สอด-เมืองฉอด
- ที่ปรึกษาประธานคณะกรรมการการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น และการบริหารราชการรูปแบบพิเศษสภาผู้แทนราษฎร
- อนุกรรมการการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษในคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น
- คณะกรรมการกีฬาจังหวัดตาก
- คณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดตาก
- อนุกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในคณะอนุกรรมการควบคุมการขอทานจังหวัดตาก
- คณะอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรมระดับอำเภอแม่สอด

เกียรติยศที่ได้รับ

- * นายลาภศักดิ์ ลาภาโรจน์กิจ ประธานกรรมการยุทธธรรมและสิทธิมนุษยชน
- * อดีตที่ปรึกษาประธานคณะกรรมการการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสภาผู้แทนราษฎร
- * อดีตที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ ดร.อาคม ตุลาดีลลิก สมาชิกวุฒิสภา จังหวัดเชียงใหม่
- * อดีตที่ปรึกษาคณะกรรมการติดตามการทำงานของตำรวจจังหวัดตาก
- * อดีตสมาชิกสโมสรโรตารีเมืองฉอด
- * อดีตประธานชมรมบาสเกตบอล อำเภอแม่สอด
- * อดีตคณะกรรมการติดตามและประสานงานการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ “แม่สอด” และการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ระดับกระทรวง ที่ท่านวงศ์ศักดิ์ สวัสดิ์พานิชย์ เป็นประธานอนุกรรมการ
- * อดีตคณะกรรมการเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ท่านบุญเลิศ น้อมศิลป์ เป็นประธานอนุกรรมการ
- * อดีตคณะกรรมการการจักระบบการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และ รัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงมหาดไทย
- * อดีตคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาลเมือง/เทศบาลนคร)

พลเมือง (CITIZEN)

จะเห็นได้ว่ากว่าจะเป็นนครแม่สอดในปัจจุบันนี้นั้น การพัฒนาในบริบทต่าง ๆ ของนครแม่สอดที่ผ่านมาผมมีแนวคิดที่เชื่อว่า “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” ซึ่งคนในที่นี้ ผมหมายถึง “พลเมือง” ที่เป็นพลังสำคัญในทุกมิติที่ร่วมขับเคลื่อนสังคมของเรา หากจะกล่าวถึง คำว่า พลเมืองในบริบทของนครแม่สอด หรือ citizen นั้นขอกล่าวกลุ่มบุคคล ดังนี้

- ประชากรที่อยู่ในพื้นที่นครแม่สอด และพื้นที่โดยรอบ
- เป็นชุมชนทางการเมือง กล่าวคือ มีการส่งเสริมคนในครอบครัว ชุมชน รู้จักใช้สิทธิ สามารถแสดงออก มารยาททางสังคมผ่านกิจกรรมในวิถีชีวิตประจำวัน สามารถที่จะร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดการปัญหาของตนเองของชุมชน การสนับสนุนให้บุคคลออกมามีส่วนร่วมทางการเมืองหรือกิจกรรมสาธารณะต่าง ๆ ของภาครัฐ
- มีสิทธิ์และเสรีภาพ กล่าวคือ เชื่อว่าทุกคนเป็นเจ้าของชุมชนเป็นสมาชิกของชุมชนร่วมกัน มีเสรีภาพในการพื้นที่ชุมชนของตนเอง
- มีส่วนร่วมทางการเมืองและการพัฒนาเมือง
- เป็นพหุวัฒนธรรม สังคม ชุมชน การศึกษา วัฒนธรรม แต่มีความสามัคคี สมานฉันท์ นครแม่สอดเป็นเมืองที่สะท้อนให้เห็นถึงสังคมพหุวัฒนธรรมได้อย่างชัดเจนผ่านกิจกรรม ในวิถีชีวิตประจำวันของความหลากหลายแต่ก็สามารถดำรงอยู่ในพื้นที่เดียวกันได้อย่างลงตัว
- มีแนวคิด อุดมการณ์ ทศนคติ เหมือนกัน คือ ความเป็นพี่เป็นน้อง

ประเภทของพลเมือง นครแม่สอด (Citizen of Nakornmaesot) หากจำแนกความเป็นพลเมืองตามนิยามของสถาบันพระปกเกล้าที่ได้นิยามไว้ นั้น พื้นที่เทศบาลนครแม่สอด เป็นอีกหนึ่งของสังคมที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ว่าเราจะต้องอยู่ร่วมกันในความหลากหลายของระดับทางสังคม ยังคงมีบุคคลในระดับพึ่งพิงไปจนถึงระดับ การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสังคมร่วมกัน ดังนั้นบุคคลในพื้นที่นครแม่สอดจึงประกอบไปด้วย

๑. บุคคลที่มีนิยามในลักษณะของคำว่า “ราษฎร” หมายถึง บุคคลที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง ขาดศักยภาพเพียงพอในการพึ่งพาตนเอง ต้องได้รับบริการหรือความช่วยเหลือจาก บุคคล กลุ่ม องค์กร ภาครัฐ เอกชน หรืออื่น ๆ จึงจะสามารถมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้ อาทิ บุคคลขาดโอกาสในการประกอบอาชีพ เนื่องจากความพิการหรือความเจ็บป่วยไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ บุคคลไร้ที่พึ่งขาดที่อยู่อาศัยหรือรายได้ เป็นต้น ซึ่งกลุ่มบุคคลเหล่านี้ยังคงมีอยู่ในพื้นที่นครแม่สอดและได้รับความช่วยเหลือในระบบสวัสดิการสังคมของเทศบาลนครแม่สอดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามความเหมาะสม ผ่านกลไกการคุ้มครองทางสังคม (ศศพร เลิศรัตนพันธุ์)

๒. บุคคลที่มีนิยามในลักษณะของคำว่า “ประชากร” หมายถึง บุคคลที่ต้องได้รับการกระตุ้นให้มีส่วนร่วมทำกิจกรรมทางสังคมจากหน่วยงาน องค์กร หรือกฎหมายในการควบคุม กำกับดูแล เป็นบุคคลที่อาจจะยังขาดความเข้าใจถึงหน้าที่ประชาชนต่อส่วนรวมอย่างชัดเจน ซึ่งในพื้นที่เทศบาลนครแม่สอดก็เช่นเดียวกันที่ยังพบบุคคลในค่านิยมดังกล่าว อาทิเช่น บุคคลที่มีหน้าที่ต้องชำระภาษี แต่ยังไม่ดำเนินการชำระตามระยะเวลาแม้จะมีหนังสือประชาสัมพันธ์ไปแล้วก็ตาม หน่วยงานภาครัฐ เช่น เทศบาลนครแม่สอดจำเป็นต้องจัดทำหนังสือแจ้งเตือนการให้มาชำระการภาษี หรือ จำนวนประชากรที่เมื่อถึงวาระต้องออกมาทำหน้าที่เลือกตั้ง ตามรัฐธรรมนูญกำหนด ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งระดับชุมชน ระดับท้องถิ่น หรือแม้แต่ว่าระดับประเทศก็ยังพบว่าประชากรไม่ได้ออกมาใช้สิทธิเต็มจำนวน ยังมีบุคคลที่ไม่ได้ออกมาทำหน้าที่ของตนเองซึ่งก็ยังคงอยู่บ้าง และอาจหมายถึงบุคคลที่ยังขาดความมีส่วนร่วมหรือร่วมมือต่อกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนกับภาครัฐในมิติต่าง เช่น บุคคลที่ยังอาจไม่ให้ความสำคัญกับการประชาคมหรือลงประชามติด้านต่างๆของเทศบาลนครแม่สอด ตัวอย่างเหล่านี้เป็นต้น (ศศิพร เลิศรัตนพันธุ์)

๓. พลเมือง กลุ่มที่ ๑ หมายถึง บุคคลสัญชาติไทย ผู้ที่เป็นกำลังพลังของบ้านเมือง สามารถนำความรู้ ทักษะ ความสามารถที่บุคคลมี ร่วมสร้างประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม พร้อมทั้งจะร่วมแสดงความคิดหรือช่องทางการเสนอแนะ การสนับสนุนต่อการพัฒนาเชิงพื้นที่หรือสังคม โดยตระหนักว่าตนเองหรือบุคคลเป็นสมาชิกหนึ่งของสังคม ดังนั้นจึงต้องรับผิดชอบต่อตนเอง พึ่งพาตนเองได้และสามารถแสดงความรับผิดชอบในหน้าที่ต่อสังคม มีความเคารพสิทธิของตนเอง เคารพสิทธิของผู้อื่น ยอมรับในความแตกต่าง มองสังคมในบริบทของความเสมอภาค ภายใต้กฎหมายกฏกติกาของสังคม จะสังเกตได้ว่ากลุ่มบุคคลระดับนี้ก็สามารถพบได้ไม่น้อยในสังคมเช่นเดียวกับพื้นที่นครแม่สอด บุคคลที่สามารถใช้นิยามความเป็นพลเมืองของนครแม่สอดนั้นมีอยู่ไม่น้อยและเป็นเครือข่ายสำคัญในการร่วมยกระดับสังคมและพัฒนาพื้นที่นครแม่สอดในรูปแบบการบูรณาการ เช่น กลุ่มบุคคลต่างๆ ที่มีฐานแนวคิดตามนิยามข้างต้น กลุ่มผู้นำชุมชน ประธานชุมชน อสม. กลุ่มองค์กรภาคเอกชน นักลงทุน นักธุรกิจนักการเมืองท้องถิ่น ข้าราชการส่วนต่างๆ หรือกลุ่มเด็กและเยาวชน เป็นต้น ซึ่งแสดงออกทางสังคมในเชิงปัจเจก (ศศิพร เลิศรัตนพันธุ์)

๔. พลเมือง กลุ่มที่ ๒ หมายถึง กลุ่มบุคคลที่เข้ามาในพื้นที่นครแม่สอดในหลายรูปแบบ อาทิ

๑. บุคคลสัญชาติไทย ที่เข้ามาในรูปแบบ การค้า การลงทุน การท่องเที่ยว การศึกษา การสาธารณสุข หรืออื่นๆ

๒. บุคคลต่างชาติ ที่เข้ามาในรูปแบบ อาสาสมัครต่างชาติ แรงงานต่างชาติ การค้า

การลงทุน การท่องเที่ยว การศึกษา ฯลฯ เช่น ประชาชนเมียวดี ๗ รัฐ ในเมียนมาร์/จีน/ญี่ปุ่น ฯลฯ ซึ่งเข้ามาอาศัยหรือมีกิจกรรมดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง จนกลายเป็นพลเมือง กลุ่มที่ ๒ ของนครแม่สอด ซึ่งปัจจุบันพบเป็นจำนวนมาก เนื่องจากการขยายตัวในเชิงเศรษฐกิจและการลงทุนระหว่างประเทศอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าแต่ละสังคมหลักเฉียงไม่ได้ที่จะต้องอยู่ร่วมกันกับกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายในระดับของสังคม โดยเราต้องสามารถสร้างกลไก สำนักพลเมือง ทุกคนต้องสามารถแก้ปัญหาของตนเองและร่วมลงมือแก้ไขปัญหาของตนผ่านกระบวนการทางสังคมได้ เทศบาลนครแม่สอดจะต้องเป็นกลไกสำคัญในการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในทุกๆระดับ เพื่อให้บุคคลทุกระดับสามารถร่วมแสดงความคิดเห็นหรือช่องทางการเสนอแนะ การสนับสนุนต่อการพัฒนาเชิงพื้นที่หรือสังคม โดยตระหนักว่าตนเองหรือบุคคลเป็นสมาชิกหนึ่งของสังคมนครแม่สอดรวมกันได้ โดยมีระเบียบกฎหมาย ข้อบังคับของพื้นที่ชุมชน หมู่บ้าน ท้องถิ่น ส่วนภูมิภาค(ผู้ว่าราชการจังหวัดตาก)ในรูปแบบพิเศษให้อำนาจต่อการค้า การลงทุน ความเป็นอยู่ของพลเมืองร่วมกันอย่างมีความสุข ความเจริญ เพื่อให้นครแม่สอด เป็นที่ยอมรับของพลเมืองไทยในพื้นที่และพื้นที่โดยรอบ (BIMSTecs + ACMECS)

ตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น ที่ผมกล่าวว่า “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” จึงไม่ได้หมายถึงเพียงว่า จะหยิบยื่นการพัฒนาในมิติต่าง ๆ ไปให้บุคคล แต่หมายถึงบุคคลสามารถตระหนักรับผิดชอบต่อตนเอง รับผิดชอบต่อสังคม มีโอกาสที่จะสามารถนำศักยภาพของบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบ พัฒนาสังคมของตนเองร่วมกัน

ดังนั้นกระบวนการมีส่วนร่วมจึงเป็นแนวทางสำคัญที่เทศบาลนครแม่สอดนำมาใช้ในการพัฒนาความเป็นนครแม่สอด

การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการปกครองส่วนท้องถิ่น “นครแม่สอด”

การมีส่วนร่วมของประชาชนถือเป็นรากฐาน สำคัญของหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย เช่นเดียวกับการปกครองในระดับท้องถิ่นที่การมีส่วนร่วมของประชาชนก็มีความสำคัญเช่นกัน เพราะเป็นที่ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมทางการเมือง ทำให้ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของท้องถิ่นอันเป็นที่อยู่ของตนเอง เกิดความหวงแหนและความรับผิดชอบ ต่อชุมชนท้องถิ่น เป็นผลให้ประชาชนมีความรู้สึกที่ดี ต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่นของไทย จะมีความเกี่ยวพันกับการเมืองการปกครองในระดับชาติเพราะกิจกรรมทางการเมืองการปกครองระดับชาติ ส่วนใหญ่พัฒนามาจากระดับท้องถิ่น ดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นจึงเป็นพื้นฐานในการพัฒนาการเมืองในระบอบประชาธิปไตยจากระดับล่างให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น

การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงของประชาชน

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในปัจจุบันมีความตื่นตัวค่อนข้างสูงโดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการปฏิรูปการเมืองที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ของภาคประชาชนที่ต้องการเห็นการเมืองและสังคมเกิดความเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น เอื้อประโยชน์ต่อผู้ด้อยโอกาสมากขึ้น และสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความเท่าเทียม การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง การที่ประชาชนเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมทางการเมือง เพื่อที่จะมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐ หรือผู้นำรัฐบาล รวมทั้งกดดันให้รัฐบาลกระทำตามความประสงค์ของตนหรือกลุ่มของตน

โดยที่การมีส่วนร่วมในทางการเมืองเป็นเครื่องชี้วัดพัฒนาการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของแต่ละประเทศ การมีส่วนร่วมในทางการเมืองก็ควรที่จะเป็นการมีส่วนร่วมในทางการเมืองตามที่กฎหมายกำหนด ดังนั้นประเทศที่พัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอยู่ในระดับที่ดีแล้ว ก็มักจะกำหนดให้ประชาชนในทุกๆระดับมีสิทธิส่วนร่วมในทางการเมืองตามกฎหมายที่มีผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมในทุกมิติของกระบวนการทางการเมือง

การตื่นตัวที่จะให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมืองนั้นเริ่มมีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ แต่ในรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวก็ได้บัญญัติไว้ชัดเจนถึงบทบาทของประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารประเทศ ดังจะเห็นได้ในหมวดที่ ๕ เรื่อง แนวนโยบายพื้นฐานของรัฐนั้น ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ได้บัญญัติหลักเกณฑ์ ไว้เป็นเพียงแนวทางปฏิบัติด้านต่าง ๆ ให้รัฐเท่านั้น มิได้บัญญัติไว้ชัดเจน ดังนั้น ในรัฐธรรมนูญฉบับต่อมา คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ จึงได้พยายามที่จะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในด้านต่าง ๆ มากขึ้น อาทิ ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทาง เศรษฐกิจและสังคมรวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะ ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับในรูปแบบองค์กร ทางวิชาชีพหรือตามสาขาอาชีพ ที่หลากหลายหรือรูปแบบอื่น ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้มแข็งในทางการเมือง และจัดให้มีกฎหมาย จัดตั้งกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองเพื่อช่วยเหลือการดำเนินกิจกรรมสาธารณะของชุมชน รวมทั้ง สนับสนุนการดำเนินการของกลุ่มประชาชนที่รวมตัวกันในลักษณะเครือข่ายทุกรูปแบบให้สามารถแสดง ความคิดเห็นและเสนอความต้องการของชุมชนในพื้นที่ส่งเสริมและให้การศึกษาแก่ประชาชนที่ เกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุข รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเลือกตั้งโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

การมีส่วนร่วมทางการเมือง ถือเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการขับเคลื่อนระบอบประชาธิปไตยให้ ไปสู่แก่นแท้ของระบอบการเมืองการปกครองที่เป็นของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน อย่างแท้จริง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมทางการเมือง ตามระบอบประชาธิปไตย ได้หลายช่องทาง ได้แก่

๑.การออกเสียงเลือกตั้งทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

๒.การเสนอร่างกฎหมายและการขอแก้ไขรัฐธรรมนูญ โดยประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง จำนวนไม่น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ คน มีสิทธิเข้าชื่อเสนอร่างกฎหมายได้และการใช้สิทธิของประชาชนผู้มีสิทธิ ออกเสียงเลือกตั้ง จำนวนไม่น้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ คน มีสิทธิเข้าชื่อเพื่อเสนอขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญได้

๓.การฟ้องศาลรัฐธรรมนูญได้โดยตรง กระทำได้ในกรณีมีการละเมิดสิทธิและเสรีภาพที่ รัฐธรรมนูญ รับรองไว้

๔.การถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง จำนวนไม่ น้อยกว่า ๒๐,๐๐๐ คน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาเพื่อให้วุฒิสภามีมติให้ถอดถอนบุคคลที่ มีพฤติการณ์ร้ายแรง ผิดปกติส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ได้

๕.การออกเสียงประชามติโดยประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง มีสิทธิในการออกเสียง ประชามติ ได้ใน ๒ กรณีคือ กรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นว่าเรื่องที่จะออกเสียงประชามติอาจกระทบถึง ผลได้ผลเสียของประเทศหรือประชาชน และกรณีกฎหมายบัญญัติให้มีการออกเสียงประชามติ

๖.การมีสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้รัฐธรรมนูญยังได้เพิ่มอำนาจให้กับ ประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ในการ ปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการกระจายอำนาจ การตัดสินใจลงไปในระดับท้องถิ่น โดยให้ประชาชนในพื้นที่ดูแลและตรวจสอบการใช้อำนาจของ ผู้บริหารส่วนท้องถิ่นได้อีกด้วย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ฉบับปัจจุบัน รัฐธรรมนูญ ฉบับนี้รับรอง สิทธิของประชาชนไว้มากมาย มีสิทธิในหลายประเด็นที่ได้รับการรับรองไว้ไม่ต่ำกว่า รัฐธรรมนูญฉบับ ก่อน ๆ และได้มีการก าหนดช่องทางที่ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมได้โดยการ ใช้สิทธิทางตรงตามที่ บัญญัติไว้ในหลายมาตรา นอกจากสิทธิโดยตรงแล้ว รัฐธรรมนูญฉบับนี้ ยังก าหนดให้รัฐมีหน้าที่ต้องจัด ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กำหนดช่องทางที่ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมได้โดยการใช้สิทธิ ทางตรง เช่น ตามมาตรา ๔๓ บุคคลและชุมชนมีสิทธิเข้าชื่อกันเพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานรัฐ ให้

ดำเนินการที่จะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนหรือชุมชน หรือดเว้นไม่ดำเนินการสิ่งที่จะก่อผลเสีย และหน่วยงานรัฐต้องพิจารณาข้อเสนอแนะโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพิจารณาด้วย เป็นต้น

นอกจากสิทธิโดยตรงที่ประชาชนสามารถเข้าชื่อกันเพื่อที่จะเสนอกฎหมายและนโยบายแล้ว รัฐธรรมนูญยังกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ต้องจัดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอีกหลายเรื่อง หลาย ประเด็น เช่น

ตามมาตรา ๖๕ ในกฎหมายว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วน

มาตรา ๗๘ รัฐต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่างๆ การจัดทำบริการ สาธารณะ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การต่อต้านการทุจริต รวมทั้งการตัดสินใจทางการเมือง และการอื่นๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชน

มาตรา ๑๗๘ รัฐต้องออกกฎหมายที่จะให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น และได้รับการ เยียวยาจากผลกระทบของการทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ

มาตรา ๒๕๒ ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ จะมาจากการเลือกตั้งหรือ มาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น หรือวิธีอื่นก็ได้แต่ต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมด้วย

มาตรา ๒๕๓ ในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เปิดเผยข้อมูลและรายงาน ผลให้ประชาชนทราบ และมีกลไกให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมด้วย

มาตรา ๒๕๗(๓) การปฏิรูปประเทศต้องทำให้ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมี ส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุข

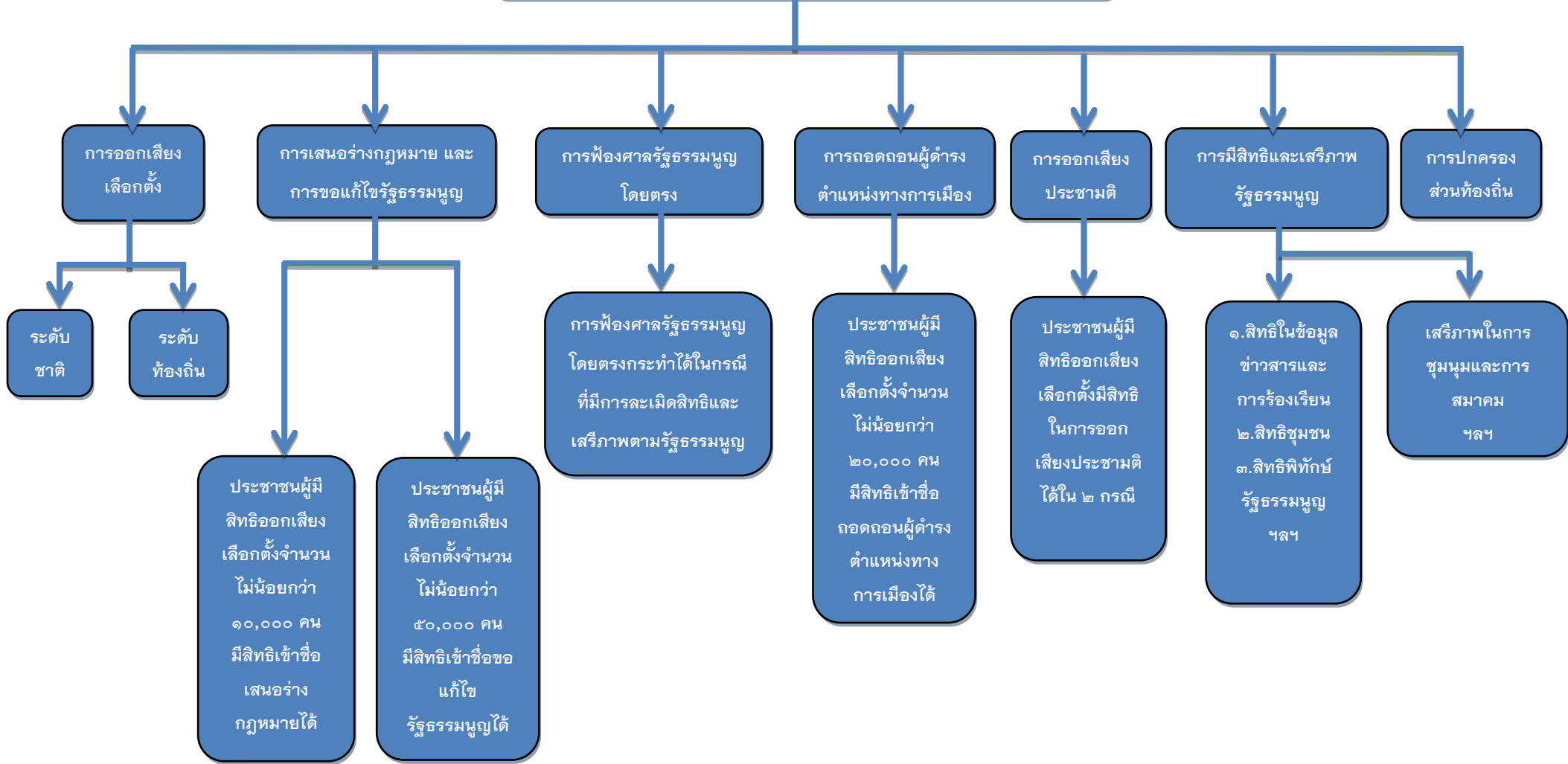
มาตรา ๒๕๙ กฎหมายว่าด้วยขั้นตอนและแผนการปฏิรูปประเทศ ต้องระบุถึงการมีส่วนร่วม ของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญยังกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ต้องเปิดรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เช่น

มาตรา ๖๕ ในกฎหมายว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม และการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วน

ตามมาตรา ๗๗ ก่อนการออกกฎหมายทุกฉบับ รัฐต้องจัดรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย รวมทั้งเปิดเผยการรับฟังความคิดเห็นต่อประชาชน

การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

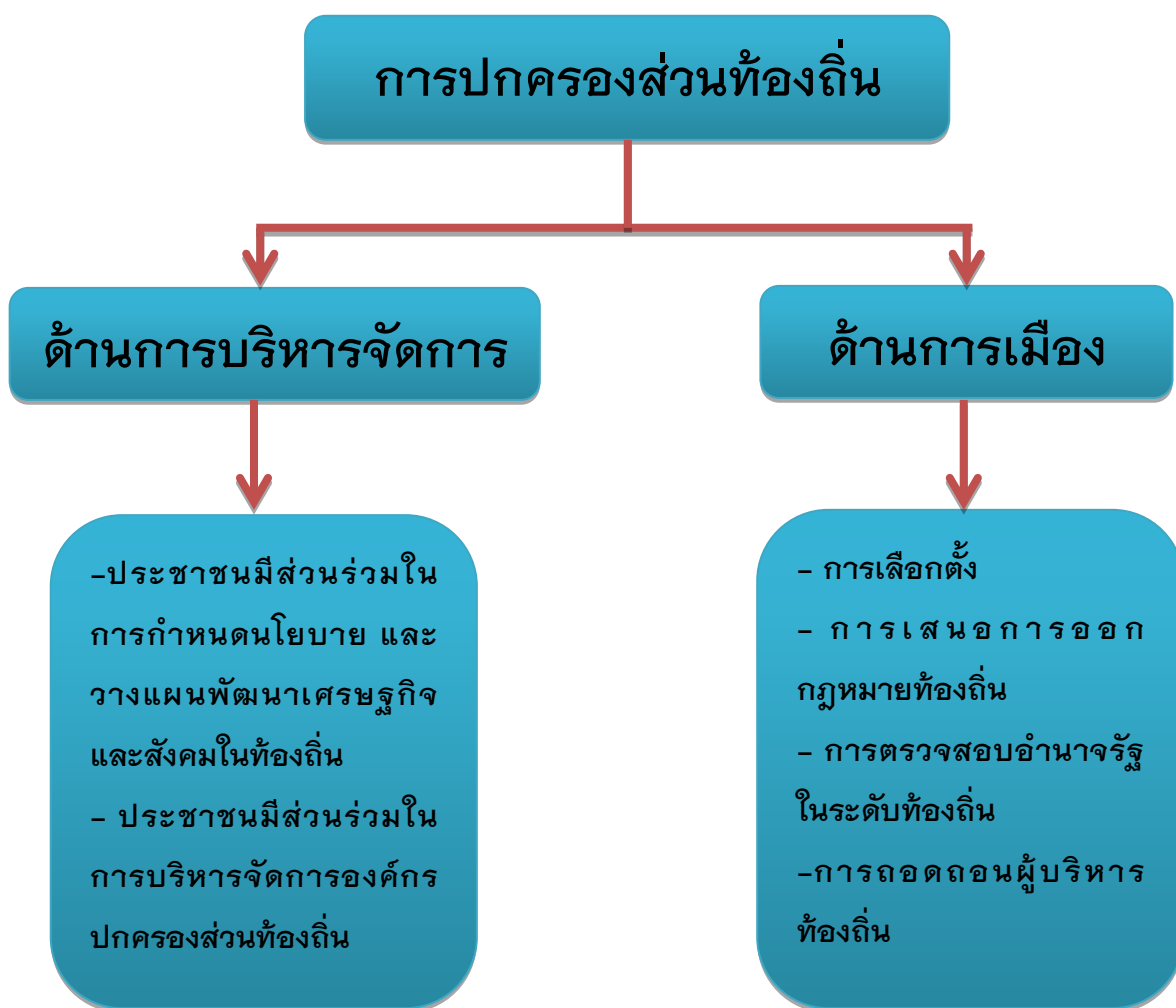
การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การกระจายอำนาจให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง การบริหาร การตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ รวมถึงการจัดสรรทรัพยากรของชุมชนและของชาติที่จะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน การมีส่วนร่วมในการออกกฎหมายตลอดจนการมีส่วนร่วม ในการตรวจสอบการใช้อำนาจหน้าที่ ของรัฐ การมีส่วนร่วมของประชาชนมีหลายระดับ ตั้งแต่ระดับร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมตรวจสอบ ดังนั้น ถ้าหากประชาชนมีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มกระบวนการตัดสินใจในการดำเนินการต่าง ๆ ของท้องถิ่นแล้ว จะทำให้การบริการสาธารณะต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ในท้องถิ่นสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นมากที่สุด นอกจากนี้การเปิดโอกาสให้ประชาชน มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รับทราบขั้นตอนการดำเนินงาน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะมีผลให้การดำเนินการต่าง ๆ ของท้องถิ่นเป็นไปด้วยความโปร่งใส มีความ เป็นธรรม ลดการทุจริต และความขัดแย้งในการทำงาน

การมีส่วนร่วมของประชาชนถือเป็นหลักการสากลที่ได้รับการยอมรับว่ามีความสำคัญและจำเป็น ในสังคมประชาธิปไตย กฎหมายรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกติกาสถิติสูงสุดของประเทศ สะท้อนเจตนารมณ์ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างชัดเจน รวมถึงการปฏิรูปการบริหารงาน ภาครัฐภายใต้แนวคิดการบริหารภาครัฐแบบมีส่วนร่วม (Participatory Governance) และแนวคิดธรรมาภิบาล (Good Governance) ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน มีกฎหมายหลายฉบับ ประกันสิทธิของประชาชนด้านการมีส่วนร่วมและกำหนดหน้าที่ของภาครัฐในการเปิดให้ประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วม อาทิ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘ นอกจากนี้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการยังกำหนดเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนไว้เช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของประชาชน ถือเป็นหัวใจหรือเป็นองค์ประกอบที่ขาดมิได้

การปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนปกครองตนเอง หรือกำหนดวิถีชีวิตและอนาคตของชุมชนโดยคนในชุมชน โดยตั้งแต่ประเทศไทยมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ เป็นต้นมา เป็นผลให้มีการตราพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ อาจกล่าวได้ว่าเป็นการเปิดศักราชใหม่ของการกระจายอำนาจ การปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย ก่อให้เกิดหน่วยปกครองในระดับพื้นที่เพิ่มมากขึ้นซึ่งนอกจากเทศบาลแล้ว ยังมีองค์การบริหารส่วนจังหวัดและองค์การบริหารส่วนตำบล นับรวมจำนวนกว่าหมื่นแห่งทั่วประเทศ เพื่อให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน ต่อมาภายหลังยังมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่เพิ่มอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้นเป็นลำดับ ดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นความจำเป็น ดังจะเห็นได้จากการกำหนดให้ผู้บริหาร ท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นต้องเป็นตัวแทนของประชาชน ซึ่งมาจากการมีส่วนร่วมของประชาชน ผ่านกระบวนการเลือกตั้ง นอกจากนี้ ยังกำหนดให้มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนใน

การบริหารงานและตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีเป้าหมายให้การทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ตรงจุด แก้ปัญหาได้รวดเร็ว สร้างความโปร่งใส รวมทั้ง เป็นวิธีการที่ช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ความเป็นเจ้าของชุมชน และเสริมสร้างประชาธิปไตยท้องถิ่น ดังนั้น การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องมุ่งเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์การเกิดขึ้นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือเป็นรากฐานของการพัฒนาประชาธิปไตยนั่นเอง

ด้วยเหตุนี้รัฐธรรมนูญจึงได้บัญญัติให้รัฐต้องให้ความสำคัญเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ รัฐได้ส่งเสริม ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลัก ในการจัดทำบริการสาธารณะ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แก้ไขปัญหาในพื้นที่การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นกระทำได้ในด้านการบริหารจัดการและด้านการเมือง ด้านการบริหารจัดการ โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมในท้องถิ่น ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการเมือง ประชาชนมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง การเสนอการออกกฎหมายท้องถิ่น การออกเสียง ประชามติการตรวจสอบอำนาจรัฐในระดับท้องถิ่น และการถอดถอนผู้บริหารท้องถิ่น

ปัญหาอุปสรรคการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้วางบทบัญญัติที่สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้นกว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ โดยในส่วนที่เกี่ยวข้อง กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นจัดอยู่ในหมวดที่ ๑๔ ว่าด้วยการปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมี ๓ เรื่องหลักคือ การลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น การเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น และเรื่องสิทธิการมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวได้เน้นย้ำถึงการรับรองสิทธิของประชาชนในการมีส่วนร่วมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้รับรองสิทธิของประชาชนไว้มากมาย ประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจ คือ สิทธิของประชาชนที่จะมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในกระบวนการกำหนดนโยบาย ออกกฎหมาย ที่จะมีผลกระทบต่อตัวเองในรัฐธรรมนูญ ฉบับปัจจุบัน เขียนคำว่า "มีส่วนร่วม" ไว้ถึง ๒๒ ครั้ง มากกว่ารัฐธรรมนูญ ฉบับปี ๒๕๕๐ ซึ่งเขียนไว้ ๙ ครั้ง แต่เป็นรองรัฐธรรมนูญ ฉบับปี ๒๕๕๐ ที่เขียนไว้ ๓๔ ครั้ง ซึ่งในความเป็นจริงประชาชนส่วนใหญ่ก็ยังไม่ค่อยรู้ว่า รัฐธรรมนูญได้รับรองสิทธิให้ประชาชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในเรื่องใดบ้าง

อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัตินั้น ยังมีข้อจำกัดหลายประการที่ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นไม่สามารถ มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเต็มที่ เนื่องจากมีอุปสรรคหลายประการ ซึ่งเป็นการจำกัดสิทธิหรือวางเงื่อนไขการใช้สิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้อุปสรรคสำคัญในการใช้สิทธิ การมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ

๑) ข้อจำกัดทางกฎหมายในรูปแบบของเงื่อนไข ที่วางไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญโดยกฎหมายที่ เกี่ยวข้องกับการลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิก สภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นที่มีอยู่ในขณะนี้ คือ พระราชบัญญัติว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอน สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งหลักการสำคัญของพระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นต่อผู้ว่าราชการจังหวัด หากเห็นว่าสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไป โดยให้ถือเกณฑ์จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อจำนวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อ ในกรณีผู้มาใช้สิทธิลงคะแนนเสียงไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงทั้งหมด การเข้าชื่อถอดถอนเป็นอันตกไป แต่หากมีผู้มาใช้สิทธิ ลงคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งและมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า ๓ ใน ๔ ของผู้ที่มาลงคะแนนเสียงทั้งหมด การถอดถอนจึงมีผล เงื่อนไขในทางกฎหมายที่เป็นอุปสรรคของพระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ จำนวนประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนที่กำหนดไว้ค่อนข้างสูง ซึ่งในทางปฏิบัตินั้นมีความเป็นไปได้น้อย มากที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่จะสามารถรวบรวมผู้ที่จะมาเข้าชื่อให้ได้ตามเกณฑ์ที่กฎหมาย กำหนดเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่กำหนดจำนวนผู้มี สิทธิเลือกตั้งในการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ค่อนข้างสูงเช่นกัน คือ จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่า กึ่งหนึ่ง

๒) ข้อจำกัดทางกฎหมายอีกประการ คือ การให้ประชาชนร่างข้อบัญญัติประกอบคำร้องมาทั้ง ฉบับเพื่อเสนอต่อประธานสภาท้องถิ่น ซึ่งในความเป็นจริงแล้วประชาชนทั่วไปในท้องถิ่นไม่มีความรู้ ความสามารถเพียงพอที่จะร่างข้อบัญญัติขึ้นมาทั้งฉบับได้ การที่พระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวไม่ได้กำหนดให้มีหน่วยงานของรัฐช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำร่างข้อบัญญัตินั้นเป็นการผลักรถให้ประชาชนมากเกินไป ประการสุดท้ายคือ การออกเสียงประชามติโดยบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการออกเสียงประชามติในระดับท้องถิ่นอยู่ในพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งบัญญัติถึงสิทธิของประชาชนในการออกเสียงประชามติ ๙ อย่างชัดเจนแต่ในความเป็นจริงนั้น การออกเสียงประชามติในระดับท้องถิ่นมีน้อยมาก หรือในบางท้องถิ่นไม่เคยมีการทำประชามติเลย เนื่องจากอุปสรรคสำคัญ คือ ประชาชนในท้องถิ่นยังขาดความรู้ความเข้าใจในกฎหมาย ทำให้ไม่สามารถใช้สิทธิที่กฎหมายรองรับไว้ได้

บทสรุปการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

การมีส่วนร่วมของประชาชน ถือเป็นหัวใจสำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบอบประชาธิปไตย เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจต่อการเมืองการปกครองของประเทศและที่สำคัญการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนนั้นเป็นการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐและควบคุมการทำงานของฝ่ายนิติบัญญัติฝ่ายบริหาร และเจ้าหน้าที่ภาครัฐได้เป็นอย่างดีการปกครองท้องถิ่นถือว่าเป็นพื้นฐานของประชาธิปไตยระดับชาติเพราะการพัฒนาการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย ระดับชาติจะประสบความสำเร็จได้จำเป็นต้องอาศัยพัฒนาการของการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่น ก่อนโดยสร้างความเข้าใจและการยอมรับจากประชาชนว่าการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งจำเป็นและมีประโยชน์ ต่อชีวิตความเป็นอยู่ของเขา นอกจากนี้ การปกครองท้องถิ่นยังเปรียบเสมือนสถาบันฝึกอบรมประชาชนให้ เข้าใจกระบวนการและกลไกทางการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย เพราะช่วยให้ประชาชนเกิด การเรียนรู้และเข้าใจในระบบการเมืองมากยิ่งขึ้น ดังนั้น หากประชาชนไม่เห็นความสำคัญและเข้ามามีส่วนร่วม ในการปกครองท้องถิ่นอย่างเหมาะสมและจริงจังแล้วคงหวังจะเห็นการพัฒนาการเมืองการปกครอง ในระดับชาติได้ยาก จากปัญหาอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น จะเห็นว่าการที่จะแก้ปัญหาอุปสรรคดังกล่าวนี้ได้ที่สำคัญที่สุดคือ การให้ความรู้ทางด้านกฎหมาย แก่ประชาชนในท้องถิ่น เพื่อ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในสิทธิการมีส่วนร่วมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนได้ตระหนักถึงสิทธิของตนตามรัฐธรรมนูญ และสามารถใช้อัตินั้นได้อย่างเต็มที่และผู้ ศึกษา มีความเห็นว่าถึงแม้จะมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเพื่อให้การใช้อัตินั้นมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเป็นไปได้มากขึ้น แต่ถ้าหากประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้ กฎหมายอยู่การใช้สิทธิดังกล่าวก็จะไม่สามารถเกิดขึ้นได้เลย ดังนั้น ประชาชนจึงจำเป็นต้องรับรู้ถึงสิทธิใน การเข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรักษาผลประโยชน์ของประชาชนและท้องถิ่นและเพื่อให้ เป็นไปตามหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย หลักการกระจายอำนาจและ

แนวคิดการปกครองส่วน ท้องถิ่น ผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

๑. ควรเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงสิทธิและอำนาจในการเข้าไปมีส่วนร่วมกับ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตามที่กฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้ให้การรับรองไว้โดยต้องทำพร้อมๆ กันหลายวิธี เช่น การ เปิดประกาศข้อมูล การใช้หอกระจายข่าว การจัดทำเอกสารหรือแผ่นพับ การจัดกิจกรรมองค์การปกครองส่วน ท้องถิ่นพบประชาชน การจัดทำเว็บไซต์ เป็นต้น เพื่อให้ประชาชนได้เข้าถึงข้อมูล

๒. สร้างเสริมความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งรณรงค์ให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและ ปลุกจิตสำนึกให้ประชาชนได้เห็นความสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง การปกครองและการ พัฒนา เพื่อรักษาผลประโยชน์ของประชาชนและท้องถิ่น

๓. ฝึกอบรมและพัฒนาผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นและบุคลากรขององค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่น ให้มีคุณธรรม ศีลธรรมและทำงานเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นอย่าง แท้จริง รวมทั้ง ฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับกฎหมายข้อบังคับและระเบียบต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อประชาชน และการมีส่วนร่วมของ ประชาชน ให้มีความยืดหยุ่นสามารถ นำไปบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. กำหนดให้มีหลักสูตรการเรียนการสอนเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น และพัฒนาหลักสูตร และ การเรียนการสอนให้ก้าวทันโลกอยู่เสมอ

๕. ส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยเรื่องเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วน ท้องถิ่น การดำเนินงานพัฒนาด้านการส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง สนับสนุน ทุนการวิจัยในเรื่องดังกล่าว

๖. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (workshop) เพื่อให้ประชาชนได้เรียนรู้สิทธิการเข้าร่วมกิจกรรมการ ดำเนินงานพัฒนาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และตระหนักถึงความสำคัญในผลประโยชน์ของประชาชน และ ท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือการปกครองท้องถิ่น เป็นรูปแบบการปกครองที่จำเป็นและมีความสำคัญในทางการเมืองการปกครองของชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งชุมชนที่มีการปกครองระบบประชาธิปไตย ในทางทฤษฎีและแนวความคิดทางปกครอง จะเห็นว่ารัฐบาลซึ่งเป็นกลไกในการบริหารการปกครองของรัฐนั้น ย่อมมีภาระหน้าที่มากมายในการบริหารประเทศให้ประชาชนได้รับความสุข ความสะดวกสบายในการดำรงชีวิต (Well Being) อีกทั้งความมั่นคงแห่งชาติทั้งในทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม (National Security) แต่เป็นไปได้ที่รัฐบาลจะดูแลและจัดทำบริการให้กับประชาชนได้ทั่วถึง เพราะอาจจะเกิดความล่าช้าในการดำเนินงาน การที่อาจจะไม่สนองต่อความต้องการของชุมชนได้ และรวมทั้งข้อจำกัดเกี่ยวกับงบประมาณ (Budget) และตัวบุคคลหรือเจ้าหน้าที่ดำเนินงานให้ทั่วถึงได้ ดังนั้นการลดภาระของรัฐบาลโดยการให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองเพื่อการสนองต่อความต้องการของชุมชน จะได้เกิดความสะดวก รวดเร็ว และตรงกับ ความมุ่งประสงค์ของชุมชนนั้น ๆ จึงเป็นผลให้การปกครองท้องถิ่นมีบทบาทและความสำคัญเกิดขึ้น

ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น

จากแนวความคิดในการปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ทางการเมืองการปกครองของรัฐบาลในอันที่จะรักษาความมั่นคงและความผาสุกของประชาชน ยึดหลักการกระจายอำนาจปกครอง และเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตย โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นสามารถสรุปได้ดังนี้

- ๑) การปกครองท้องถิ่น คือ รากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย
- ๒) การปกครองท้องถิ่นทำให้ประชาชนรู้จักท้องถิ่นการปกครองตนเอง (Self-Government) โดยเป็นการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง ผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องฟังเสียงประชาชน ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ถึงปัญหาและแก้ไขปัญหาท้องถิ่นของตน
- ๓) การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาระยะของรัฐบาล ทำให้รัฐบาลมีเวลาที่จะดำเนินการในเรื่องที่สำคัญ ๆ ระดับชาติอันเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติโดยรวม
- ๔) การปกครองท้องถิ่นสามารถสนองต่อความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ
- ๕) การปกครองท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมืองและการบริหารของประเทศในอนาคต
- ๖) การปกครองท้องถิ่นโดยยึดหลักการกระจายอำนาจ ทำให้เกิดการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเอง ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

โดยสรุป ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น แบ่งออกเป็นสองด้าน คือ ด้านการเมืองการปกครอง และการบริหาร คือในด้านการเมืองการปกครองนั้นเป็นการปูพื้นฐานการปกครองระบอบประชาธิปไตยและเรียนรู้การปกครองตนเอง ส่วนด้านการบริหารนั้น เป็นการแบ่งเบาระยะของรัฐบาลและประชาชนในท้องถิ่นได้หาทางสนองแก้ปัญหาด้วยตนเอง ด้วยกลไกการบริหารต่าง ๆ ทั้งในแง่ของการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการจัดการ เป็นต้น

ความเป็นมาของการปกครองส่วนท้องถิ่นไทย

วิวัฒนาการของความเป็นมาในการปกครองส่วนท้องถิ่นไทย มีลำดับในแต่ละช่วงสมัยการปกครอง คือ

๑. สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นรัชสมัยที่มีการริเริ่มการปฏิรูปการเมือง การบริหารประเทศ สอดคล้องกับการริเริ่มให้สิทธิทางการเมืองการปกครองแก่ประชาชน รวมถึงกิจการปกครองท้องถิ่นในปัจจุบันก็นับได้ว่าเกิดขึ้นโดยองค์พระมหากษัตริย์ โดยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีพระราชดำริว่า การที่มีกำนัน ผู้ใหญ่บ้านทำการปกครองตำบลและหมู่บ้านของไทยนั้น ทางราชการได้แต่งตั้งบุคคลทำการปกครองมาช้านานแล้ว หากให้ประชาชนได้มีโอกาสเลือกสรรหรือให้สิทธิในการค้นหาตัวผู้ปกครองของเขาเอง จึงได้ให้หลวงเทศาภิกรกิจ ไปทดลองระบบการเลือกตั้งกำนันผู้ใหญ่บ้านขึ้นที่บางปะอิน จังหวัดอยุธยา จึงนับว่าเป็นก้าวแรกของระบบการกระจายอำนาจการปกครองไปให้ประชาชน ต่อมาในปีพุทธศักราช ๒๔๔๐ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงให้มีการทดลองจัดตั้งหน่วยการปกครองท้องถิ่นขึ้น เพื่อให้ประชาชนได้รู้จักการปกครองตนเอง การใดควรจัดทำเพื่อรักษาความสะอาด จัดทำเพื่อเป็นการบูรณะหรือจัดสร้างขึ้นเพื่อความสะดวกแห่งชุมชน เช่น ถนนหนทาง การติดตามประทีปโคมไฟ ควรเป็นหน้าที่ของชุมชนนั้น และโดยได้มีการทดลองจัดตั้งระบบสุขาภิบาลขึ้นเป็นครั้งแรก ได้แก่ สุขาภิบาลกรุงเทพ

ต่อมาในปีพุทธศักราช ๒๔๔๘ ประชาชนชาวท่าฉลอม จังหวัดสมุทรสงคราม ได้จัดสร้างถนนขึ้น โดยความร่วมมือของพลเมืองเอง และได้ทูลเชิญพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวไปทำพิธีเปิด พระองค์ท่านได้ทรงมอบถนนนี้ให้ชาวเมืองช่วยกันดูแลรักษา และหากมีการที่จะต้องใช้เงินทอง ก็ขอให้ เป็นหน้าที่ร่วมใจกันบริจาคเข้าหลักการที่ว่า ผลประโยชน์ของชุมชน ชุมชนช่วยกันบำรุงรักษา สำหรับเจ้าหน้าที่ทำการปกครองสุขาภิบาลในขณะนั้น ได้แก่ บุคคลซึ่งทางราชการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรักษาการไปพลางก่อน ซึ่งได้แก่ ผู้ว่าราชการเมือง นายอำเภอ กรรมการอำเภอ และกำนันผู้ใหญ่บ้าน เป็นผู้บริหารงานรับผิดชอบ เรียกว่า กรรมการสุขาภิบาล จากนั้นกิจการสุขาภิบาลได้รับความนิยมและเป็นผลสำเร็จ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงได้ทรงขยายกิจการสุขาภิบาลไปยังหัวเมืองต่าง ๆ และในการนี้ก็ได้ตราพระราชบัญญัติสุขาภิบาลเมือง และสุขาภิบาลท้องถิ่นขึ้น กิจการสุขาภิบาลนั้นว่าทำท่าจะแพร่หลาย พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เสด็จสวรรคตเสียก่อน กิจการสุขาภิบาลจึงเป็นอันระงับไป

๒. สมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระราชประสงค์จะฝึกฝนประชาธิปไตยให้กับประชาชน และได้ทรงริเริ่มการจัดตั้ง ดุสิตธานี ขึ้น โครงการนี้เป็นพระราชประสงค์ที่ต้องการให้ประชาชนชาวไทยได้รู้จักการปกครองตนเองตามคัลลองของการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยแท้ ดังนั้น ในขั้นแรกการดำเนินงานได้สมมติเมืองทดลองขึ้นภายในพระราชวังดุสิต จัดเป็นเขตเมืองทดลองขึ้นเรียกว่า ดุสิตธานี ในเขตการปกครองนี้ สภาเมืองเลือกคณะบุคคลขึ้นเป็นรัฐบาล หรือคณะรัฐมนตรี และให้มีพรรคการเมือง (political party) ขึ้น มีพรรคสนับสนุนรัฐบาล มีพรรคฝ่ายค้าน ซึ่งพรรคการเมืองขณะนั้นปรากฏว่าได้แก่ พรรคโบว์แดง และ พรรคโบว์น้ำเงิน ไม่เพียงแต่เท่านั้นยังมีหนังสือพิมพ์ เดอะเรคคอร์ดเดอร์ เกิดขึ้นเพื่อเป็นปากเป็นเสียงของประชาชน คอยตำหนิรัฐบาลหรือทำการ

วิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลได้ จะเห็นว่าพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้สร้างกลไกหรือสถาบันทางการเมือง (political Institution) ต่าง ๆ ตามรูปแบบการปกครองประชาธิปไตย (democracy) ทุกประการ เพื่อให้ประชาชนได้รู้จัก ได้ฝึกหัด ให้เกิดมีความเคยชินหรือประสบการณ์ทางการเมือง เมื่อพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เสด็จสวรรคต โครงการดุสิตธานีที่มีที่ท่าว่าจะขยายไปยังเมืองต่าง ๆ ก็เป็นอันหยุดระงับไปอีก

๓. สมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

ต่อมา ในสมัยของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ ด้วยพระราชประสงค์และรัฐประศาสนนโยบาย ที่ทรงริเริ่มและดำเนินนโยบายตามรัชกาลที่ ๕ และรัชกาลที่ ๖ นั้น ก็ได้ทรงมีพระราชดำริที่จะให้ประชาชนชาวไทยได้ปกครองตนเอง ตามรูปแบบการปกครองตนเองในนานาประเทศ ทั้งนี้พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงปรึกษากับเจ้าฟ้ากรมหลวงลพบุรีราเมศวร์ ว่าให้มีคณะกรรมการเพื่อพิจารณาการจัดตั้งเทศบาล (municipality) ขึ้นในประเทศไทย และในที่สุดได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประกอบด้วย

๑. นายอาร์ ดี เครก เป็นประธานกรรมการ
๒. อำมาตย์เอก พระภักษณาพรพันธ์ เป็นกรรมการ
๓. พระยาจินดารักษ์ เป็นกรรมการ
๔. นายบุญเชย ปิตรชาติ เป็นกรรมการ

คณะกรรมการได้ศึกษาระบบสุขาภิบาลในประเทศ ในท้องถิ่นต่าง ๆ และดูงานในยุโรป ต่อมาเมื่อบันทึกข้อความเห็นเสนอรัฐบาลว่า การตั้งเทศบาล (municipality) ควรตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเทศบาลขึ้น เสนาบดีมหาดไทยได้ทูลเกล้าถวายร่างพระราชบัญญัติเทศบาลต่อพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระองค์ท่านได้พระราชทานร่างพระราชบัญญัติให้สภาเสนาบดีประชุมพิจารณาในรายละเอียดเมื่อ ๑๙ มกราคม ๒๔๗๓ และสภาเสนาบดีเห็นชอบด้วย ซึ่งขณะที่ยกร่างเพื่อทูลเกล้าถวายทรงลงพระปรมาภิไธย ก็เป็นที่น่าเสียดายว่าได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕ เกิดขึ้น โครงการจัดตั้งเทศบาลตามพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวก็ต้องระงับไป

๔. การจัดตั้งหน่วยการปกครองท้องถิ่นหลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครอง เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕

ในปี พ.ศ. ๒๔๗๖ ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติเทศบาลขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศไทย ซึ่งเป็นที่ตระหนักดีว่า โครงการจัดตั้งเทศบาลนั้นได้เริ่มมาตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว แต่มีเหตุการณ์จำเป็นต้องระงับไปในเมื่อมีเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงการปกครองเกิดขึ้น และต่อจากนั้นในปี พ.ศ. ๒๔๗๖ จึงได้มีประกาศใช้พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๗๖ ดังกล่าว ทำให้มีเทศบาลเกิดขึ้น ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๗๖ ได้มีการจัดตั้งสภาจังหวัดขึ้น เพื่อทำหน้าที่ในการให้คำแนะนำ ปกษาแก่ข้าหลวงประจำจังหวัดหรือการบริหารกิจการของจังหวัดขึ้น ภาระหน้าที่อันสำคัญร่วมกับรัฐบาล ในการปกครองส่วนภูมิภาค

ในปี พ.ศ. ๒๔๙๕ ได้มีการรื้อฟื้นระบบสุขาภิบาล รัฐบาลได้จัดให้มีการตั้งสุขาภิบาลขึ้นในท้องถิ่นต่าง ๆ ซึ่งยังไม่มีฐานะเป็นชุมชนเทศบาล แต่เป็นเขตท้องที่ที่มีรายได้ เป็นชุมชนในที่ตั้งอำเภอต่าง ๆ จึงได้ให้มีฐานะเป็นเขตการปกครองสุขาภิบาลขึ้น

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ฯพณฯ จอมพล ป.พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี ได้พิจารณาเห็นว่าประชาชนควรได้มีสิทธิและเสียงในการปกครองตนเองอย่างเต็มที่ จึงได้ให้มีการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดขึ้น โดยรัฐบาลด้วยความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎรได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด ๒๕๔๘ เป็นผลให้มืองค์การบริหารส่วนจังหวัดเกิดขึ้น

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ในระยะเวลาไล่เรียงกันได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๔๙ ขึ้น เป็นผลให้มีการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้น เพื่อให้การปกครองระดับตำบลที่มีความเจริญ มีรายได้ ได้มีการปกครองตนเองเกิดขึ้นในรูปขององค์การบริหารส่วนตำบล และในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ หน่วยการปกครองระดับองค์การบริหารส่วนตำบล ก็จำเป็นต้องถูกยุบเลิกไป โดยประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๖ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้มีประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครขึ้นอีก เป็นผลให้กรุงเทพมหานครเป็นรูปการปกครองพิเศษ ตามระบบการปกครองท้องถิ่นอีกรูปหนึ่ง หลังจากที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงการรวมเทศบาลกรุงเทพและธนบุรีเข้าด้วยกัน และมีฐานะเป็นเทศบาลกรุงเทพธนบุรีแล้วนั้น ปัจจุบันกรุงเทพมหานคร ก็คือ หน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปพิเศษและในปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ก็ได้มีหน่วยการปกครองท้องถิ่นในรูปพิเศษเกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติการปกครองเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๒๑ เป็นผลให้พัทยาเป็นเขตการปกครองท้องถิ่นและเป็นรูปการปกครองท้องถิ่นรูปหนึ่ง

จากผลของการจัดตั้งหน่วยการปกครองท้องถิ่นของไทยที่ได้มีวิวัฒนาการมาโดยลำดับ เป็นผลเนื่องมาจากนโยบายของรัฐบาลเป็นสำคัญ และแนวความคิดริเริ่มต่าง ๆ ในการจัดตั้ง ปรับปรุง แก้ไข ก็เป็นผลมาจากทางราชการ ดังนั้น ระบบการปกครองท้องถิ่นของไทยจึงมีผลผูกพันกับทางราชการหรือรัฐบาลที่จะเข้าประทับประคองอยู่ตลอดเวลา

องค์ประกอบารปกครองส่วนท้องถิ่น

นับตั้งแต่การปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทยได้เริ่มวิวัฒนาการมาตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ทรงมีพระราชดำริให้จัดตั้งสุขาภิบาล กรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. ๒๔๔๐จนกระทั่งปัจจุบัน รัฐบาลได้มอบอำนาจให้ท้องถิ่นปกครองตนเอง (Develution) ซึ่งเป็นกรรมวิธีของการกระจายอำนาจทางการปกครอง (Decentralization) ดังนั้น ระบบการปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ โดยสมัยนายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงการบริหารการปกครองท้องถิ่น ตามคำสั่งที่ ๒๖๒/๒๕๓๕ เมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๓๕ เพื่อศึกษาระบบการบริหารการปกครองท้องถิ่นของไทยที่ดำเนินการอยู่ในทุกรูปแบบ หาแนวทางและข้อเสนอในการปรับปรุงโครงสร้างอำนาจหน้าที่ การคลังและงบประมาณ ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาล หน่วยงานราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค กับหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นโดยกล่าวถึง องค์ประกอบารปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ ดังนี้

- ๑) เป็นองค์กรที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล และทบวงการเมือง
- ๒) มีสภาและผู้บริหารระดับท้องถิ่นมีที่มาจากการเลือกตั้งตามหลักการที่บัญญัติในกฎหมายรัฐธรรมนูญ
- ๓) มีอิสระในการปกครองตนเอง
- ๔) มีเขตการปกครองที่ชัดเจนและเหมาะสม

- ๕) มีงบประมาณรายได้ที่เป็นของตนเองอย่างเพียงพอ
- ๖) มีบุคลากรปฏิบัติงานของตนเอง
- ๗) มีอำนาจที่ที่เหมาะสมต่อการให้บริการ
- ๘) มีอำนาจออกข้อบังคับเป็นกฎหมายของท้องถิ่นภายใต้ขอบเขตของกฎหมายแม่บท
- ๙) มีความสัมพันธ์กับส่วนกลางในฐานะเป็นหน่วยงานระดับรองของรัฐ

รูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น

สำหรับการปกครองท้องถิ่นของไทยในปัจจุบัน มี ๒ รูปแบบด้วยกันคือ

๑. รูปแบบการปกครองท้องถิ่นทั่วไป ได้แก่

- ๑) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) มีโครงสร้างการบริหาร คือ สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้กำกับดูแล มีจำนวน ๗๖ แห่ง
- ๒) เทศบาล มีโครงสร้างการบริหาร คือ สภาเทศบาล และ นายกเทศมนตรี โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้กำกับดูแล มีจำนวน ๒,๔๗๒ แห่ง แยกเป็น เทศบาลนคร ๓๐ แห่ง เทศบาลเมือง ๑๙๕ แห่ง เทศบาลตำบล ๒,๒๔๗ แห่ง
- ๓) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีโครงสร้างการบริหาร คือ สภาองค์การบริหารส่วนตำบล และ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีนายอำเภอเป็นผู้กำกับดูแล จำนวน ๕,๓๐๐ แห่ง

๒. รูปแบบการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ซึ่งมีฐานะเป็นทบวงการเมือง และนิติบุคคล โดยในประเทศไทยมีอยู่ ๒ แห่ง คือ

- ๑) กรุงเทพมหานคร มีโครงสร้างการบริหาร คือ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สภากรุงเทพมหานคร และ สภาเขต
- ๒) เมืองพัทยา มีโครงสร้างการบริหาร คือ สภาเมืองพัทยา นายกเมืองพัทยา

การปกครองท้องถิ่นของไทยในปัจจุบันมีหลายรูปแบบแตกต่างกันออกไปตามความเหมาะสมกับสภาพของแต่ละท้องถิ่น โดยในสภาวะการณ์ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ได้ทำให้ประชาชนมีความตื่นตัว และมีความรู้ความเข้าใจในการปกครองตนเองมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการรับรู้ข่าวสารและการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ ประกอบกับการพัฒนาของประเทศได้ทำให้ท้องถิ่นมีความเจริญขึ้นเป็นลำดับ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับปรุงรูปแบบการปกครองท้องถิ่นไทยที่มีอยู่ในปัจจุบันให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองตนเองให้มากที่สุด อันเป็นเป้าหมายสำคัญของการกระจายอำนาจการปกครอง แต่ทั้งนี้ การที่จะเปลี่ยนแปลงรูปแบบโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบใดก็ตาม จำเป็นจะต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ตลอดจนขีดความสามารถทางด้านการบริหารบุคคล การเงิน และการคลังของท้องถิ่นเหล่านั้นประกอบกันด้วย

การบริหารเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ “เทศบาลนครแม่สอด”

ปัจจุบันเทศบาลนครแม่สอด ในฐานะประตูสู่อันดามันของประเทศสมาชิกอาเซียนอย่างเมียนมาร์ และประตูสู่กรอบความร่วมมือ BIMSTEC หรือความริเริ่มแห่งอ่าวเบงกอล ซึ่งเป็นกรอบความร่วมมือระดับอนุภูมิภาคด้านเศรษฐกิจระหว่าง ประเทศที่อยู่ในอนุทวีปเอเชียใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเกิดจากนโยบายมองตะวันตก (Look West Policy) ของไทยซึ่งมีวัตถุประสงค์ให้ไทยเป็นศูนย์กลาง โดยผ่านทางนครแม่สอดเพื่อเชื่อมโยงความร่วมมือทางเศรษฐกิจ เสริมสร้างประโยชน์ร่วมกัน ทั้งในด้านการค้า การลงทุน เทคโนโลยี คมนาคม การสื่อสาร พลังงาน การท่องเที่ยว รวมทั้งส่งเสริมการให้ความช่วยเหลือระหว่างกัน ซึ่งย่อมต้องสามารถสร้างระบบรองรับ **พลเมือง กลุ่มที่ ๒** กล่าวคือ กลุ่มบุคคลที่เข้ามาในพื้นที่นครแม่สอดในหลายรูปแบบ อาทิ การค้า การลงทุน การท่องเที่ยว การศึกษา การสาธารณสุข อาสาสมัครต่างชาติ แรงงานต่างชาติ ฯลฯ เช่น ประชาชนเมียวดี ๗ รัฐ ในเมียนมาร์/จีน/ญี่ปุ่น ฯลฯ ซึ่งเข้ามาอาศัยหรือมีกิจกรรมดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง จนกลายเป็นพลเมือง กลุ่มที่ ๒ ของนครแม่สอด ซึ่งปัจจุบันพบเป็นจำนวนมาก เนื่องจากการขยายตัวในเชิงเศรษฐกิจและการลงทุนระหว่างประเทศอย่างต่อเนื่อง ซึ่งนครแม่สอดถือเป็นประตูไปสู่ความร่วมมือยังภูมิภาคต่าง ๆ จึงกำลังเร่งพัฒนานครแม่สอดในทุกมิติอย่างต่อเนื่อง ให้เท่าทันต่อการพัฒนาของนานาประเทศ ต่อไป

BIMSTEC

เป็นความร่วมมือกันทางวิชาการและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ๗ ประเทศในอ่าวเบงกอล ประกอบด้วยบังคลาเทศ ภูฏาน อินเดีย เมียนมา เนปาล ศรีลังกา และไทย

- ▶ BIMSTEC เกิดจากความริเริ่มของไทย เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๔๐
- ▶ เป็นความร่วมมือกันภายใต้กรอบ BIMSTEC ที่มีจุดเด่น เป็นเวทีเชื่อมประสานงานนโยบาย Look East และเป็นกลไกหนึ่งที่ส่งเสริมด้านการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว ด้านสังคม สาธารณสุข ความยากจน ภัยพิบัติ วัฒนธรรมการศึกษา ฯลฯ

- ▶ BIMSTEC เป็นตลาดขนาดใหญ่ มีประชากรรวมกัน ๑,๔๙๐ ล้านคน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการในการขยายตลาดการค้า และการลงทุนไปยังเอเชียใต้ ตามนโยบาย “LOOK WEST”

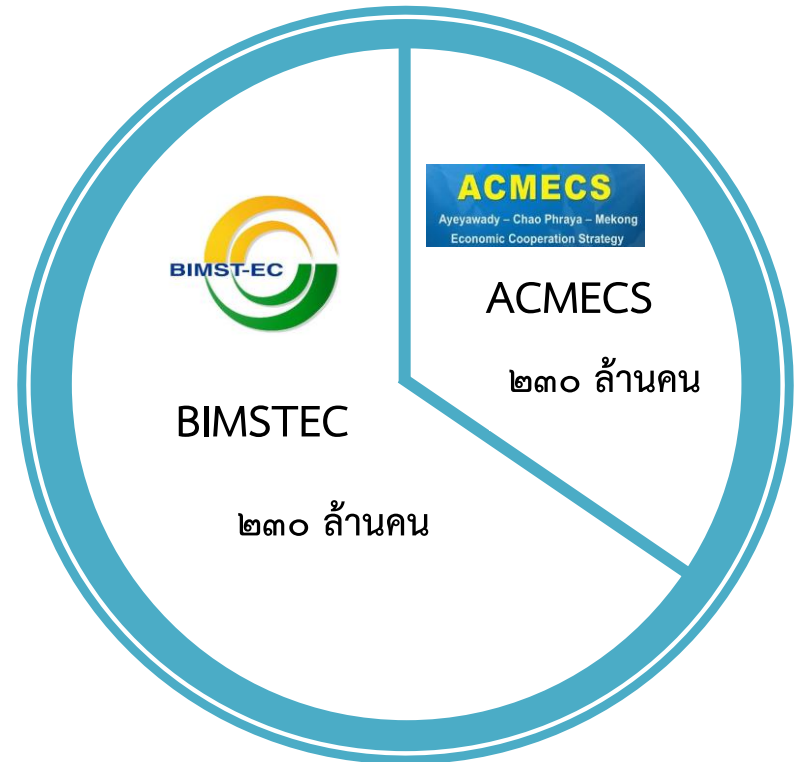
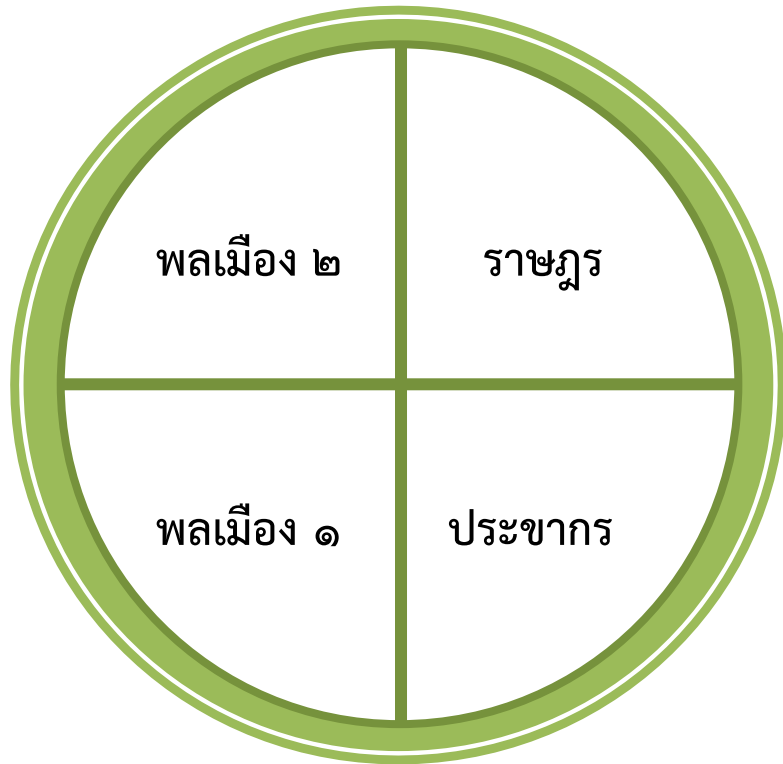
ACMECS เป็นยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ อิรวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (Ayeyawady - Chao Phraya - Mekong Economic Cooperation Strategy: ACMECS) เป็นข้อริเริ่มของประเทศไทย มุ่งเน้นความเจริญสู่ชายแดน เพื่อสร้างงาน สร้างรายได้ และลดความเหลื่อมล้ำ มีประชากรรวมกันมากกว่า ๒๓๐ ล้านบาท

- ▶ เป็นกรอบความร่วมมือของเศรษฐกิจระดับอนุภาคเพื่อส่งเสริมการพัฒนาสมดุล ลดช่องว่างทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิกได้แก่ กัมพูชา สปป.ลาว เมียนมาเวียดนามและไทย
- ▶ ประเทศไทยเป็นผู้ริเริ่มก่อตั้ง ACMECS เมื่อปี ๒๕๔๖ โดยมีวัตถุประสงค์ คือ การเพิ่มขีดความสามารถ และสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจตามแนวชายแดนอำนวยความสะดวกในการย้ายอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมผลิต การสร้างโอกาสการจ้างงานและลดช่องว่างทางเศรษฐกิจ การพัฒนาด้านทรัพยากรมนุษย์ ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ด้านการท่องเที่ยว ด้านการศึกษา

จำนวนประชากรที่เข้ามาในพื้นที่เทศบาลนครแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

- ★ ประชากรตามทะเบียนราษฎร จำนวน ๖๘,๖๒๐ คน
- ★ ประชากรที่เข้า-ออก มาในพื้นที่เทศบาลนครแม่สอด จำนวน ๓,๗๖๔,๗๓๔ คน
(ข้อมูลของ ตม. แม่สอด)
- ★ นักท่องเที่ยว จำนวน ๒,๒๕๖,๓๐๖ คน
(ข้อมูลจากท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดตาก)
- ★ ประชากรแฝง จำนวน ๓๐๐,๐๐๐ คน

ประชากร+พลเมือง
นครแม่สอด อำเภอแม่สอด

THAILAND POLICY SPECIAL ECONOMIC ZONE TAK
SPECIAL NAKHONMAESOT MUNICIPALITY

เป้าหมายและทิศทางการพัฒนา เพื่อสร้างความเข้มแข็งของประเทศ

๑. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานปัญหาและศักยภาพของพื้นที่
๒. กำหนดประเด็นและแผนที่วางแผน เช่น
 - ๒.๑ แผนที่รับรองแผนพัฒนา
 - ๒.๒ แผนปฏิบัติการ แผน ๓ ปี / ๕ ปี
 - ๒.๓ แผนบูรณาการจากรัฐบาล+ภูมิภาค+ท้องถิ่น และภาคเอกชน

เครื่องมือที่ใช้การบริหารเชิงพื้นที่

- ▶ โครงสร้างการบริหาร :
- ▶ อำนาจหน้าที่ :
- ▶ รายได้ :
- ▶ การกำกับดูแล :
- ▶ ด้านกฎหมาย :

กฎหมายพิเศษ

- ร่างพระราชบัญญัติเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตาก พ.ศ. ...

- ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการนครแม่สอด พ.ศ. ...

การพัฒนาท้องถิ่นต่อเนื่อง
เป็นระบบสามารถสนับสนุนความมั่นคง
และการค้าชายชายแดนแม่สอด-เมียวดี อย่างไร
(Border Security)

การยกฐานะเทศบาลนครแม่สอดเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ มีผลกระทบต่อความมั่นคงอย่างไร มีแนวทางป้องกันและแก้ไขอย่างไร

๑. ตาม พระราชบัญญัติจัดตั้งเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการนครแม่สอด พ.ศ. จะเห็นได้ว่ามีหน้าที่ในด้านการบริการสาธารณะ การจัดการศึกษาและกีฬา การดูแลคุณภาพชีวิตของประชาชน การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและการทำงานร่วมกับส่วนภูมิภาคตามที่จังหวัดมอบหมายตลอดจนประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นร่วมกับอำเภอ จังหวัด รัฐบาล เพื่อให้การพัฒนาต่อเนื่องและสอดคล้องกัน ส่วนในร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการนครแม่สอด พ.ศ. ตามมาตรา ๗๘ เป็นเพียงหน้าที่เพิ่มเติมตามที่ ครม. เห็นชอบ และตราเป็นพระราชกฤษฎีกา โดยมาช่วยเหลือโดยการทำงานร่วมกันการถ่ายโอนภารกิจ ตลอดจนส่วนภูมิภาคเป็นที่เล็งเห็นว่าการดำเนินงานให้นครแม่สอดสามารถทำงานแบบบูรณาการได้ผลักดันให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๒. จัดทำแผนแบบบูรณาการร่วมกัน จังหวัด อำเภอ ท้องถิ่น ส่วนราชการอื่นๆ (ทหาร) โดยมีแผนงานโครงการสนับสนุนและการแก้ไขปัญหาความมั่นคงหรือยาเสพติดในพื้นที่ ตลอดจนแผนพัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชนชายแดนอย่างต่อเนื่อง ในด้านเศรษฐกิจ การศึกษา วัฒนธรรมระหว่างท้องถิ่นชายแดนและท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดเมียวดี

๓. อำเภอแม่สอดเป็นช่องทางการค้าและการขนส่งที่สำคัญระหว่างไทยและเมียนมาร์ เป็นเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic corridor) ที่เชื่อมประเทศต่างๆ ในอาเซียน แต่ในขณะเดียวกันก็ยังเป็นช่องทางการลักลอบเข้าเมือง การค้าแรงงานเถื่อนและการขนยาเสพติดล้นก่อนให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศทั้งสิ้น หากปล่อยให้การพัฒนาพื้นที่ดำเนินการปกติจะไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและเกิดปัญหาต่างๆที่จะกระทบต่อความมั่นคงอย่างแน่นอน

เมื่อพัฒนาเงื่อนไขทางยุทธศาสตร์จำเป็นต้องพิจารณาความเจริญตามไปด้วย เมื่อพัฒนาสองฝั่งแม่น้ำเมยทั้งอำเภอแม่สอดและเมืองเมียวดี มีความเจริญมั่นคง เศรษฐกิจดีก็ทำให้ประชาชนเข้มแข็ง กินดีอยู่ดี ก็เกิดความเสี่ยงการอพยพข้ามฝั่งเพื่อแสวงหาชีวิตที่ดีกว่า ประการสำคัญความเปรียบดีแสงสว่าง จะทำให้ธุรกิจมีดีต่างๆหายไปรวมถึงลดการลักลอบขนยาเสพติดด้วย

ในทางตรงข้ามหากไม่พัฒนาพื้นที่อำเภอแม่สอดให้เจริญทันกับความเปลี่ยนแปลงตามแรงขับเคลื่อนทางการค้าอำเภอแม่สอดจะเติบโตไร้ทิศทาง ขาดประสิทธิภาพการพัฒนาและท้ายสุดจะย้อนกลับมาเป็นปัญหาความมั่นคงของชาติเพราะเป็นแหล่งธุรกิจที่ผิดกฎหมาย

แต่พื้นที่อำเภอแม่สอดจะพัฒนาได้เร็วขึ้น สมควรยกระดับเทศบาลนคร ให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษเพื่อเพิ่มศักยภาพจนสามารถขึ้นพัฒนาท้องถิ่นได้ตามนโยบายของรัฐบาลได้เห็นได้จากรัฐบาล ประกาศเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตาก แต่ยังไม่คืบหน้าเท่าที่ควรเพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดความคล่องตัว จึงไม่สามารถช่วยสนับสนุน ให้เกิดการขับเคลื่อนอย่างมีประสิทธิภาพได้

หากเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตากและการยกฐานะนครแม่สอดเป็นท้องถิ่นรูปแบบพิเศษจะส่งผลดีต่อความมั่นคงของประเทศและประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคอาเซียนเนื่องจากมีเศรษฐกิจดีประชาชนอยู่ดีกินดีนั่นเอง

ความมั่นคงชายแดน (Border Security)

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ **ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เน้นการบริหารจัดการสถานะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย เอกရာช อธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ** ตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบและทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบันและที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศ **ทั่วโลกบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล**เข้าสู่ระบบสากล

กิจกรรมความมั่นคงในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตาก

๑. แรงงานต่างด้าว
๒. อาวุธสงคราม
๓. การค้าชายแดน
๔. กรีนการ์ด (Green Card)
๕. บ่อนการพนันผิดกฎหมาย
๖. การพัฒนาท้องถิ่น เพื่อรองรับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษและการบริการสาธารณะอย่างต่อเนื่อง
 - สิ่งแวดล้อม ขยะ น้ำเสีย
 - ส่งเสริมอาชีพชุมชน มีงานทำ
 - ด้านสาธารณสุข ป้องกันโรคติดต่อ แผนงานร่วมกันระหว่างไทยและเมียนมา
 - ภัยพิบัติ เช่น อุทกภัย วาตภัย แผ่นดินไหว อัคคีภัย ฯลฯ
 - ส่งเสริมด้านการศึกษา/การกีฬา ฯลฯ

หมายเหตุ : ภาพประกอบ พื้นที่ชายแดนแม่สอด-เมียวดี
: ช่าวใน You Tube และ สื่อต่างๆ
: อื่นๆ

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในฝัน

คือ

“นครแม่สอดในอนาคต”

พลเมืองนครแม่สอดจะเสนอร่างกฎหมาย ๒ ฉบับ
เข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร คือ

- ร่างพระราชบัญญัติเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตาก พ.ศ. ...
- ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการนครแม่สอด พ.ศ. ...

.....